

Pestprotocol obs Parelmoer

Dit pestprotocol heeft als doel:

“Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school zijn vertrouwenspersonen aangesteld, Annemiek Paauwe en Miranda Langenberg.

Signalen van pesterijen

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.

- Pesten via Social Media.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe gaan wij op obs Parelmoer met pesten om?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels, afspraken en aan het pestprotocol.
- Iedere groep stelt klassenregels op. Deze worden door leerlingen in groep 5 t/m 8 ondertekend.
- We stellen regelmatig een onderwerp / regel centraal.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen tijdens een klassengesprek.
- Het voorbeeld van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid is over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol

Regel 1

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken."

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle leerlingen.

Regel 2

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

Onze schoolregels op obs Parelmoer

- Iedereen voelt zich op zijn best, als niemand wordt gepest.

- Netjes vragen of je iets mag lenen, dan krijg je geen problemen.
- Wees zuinig op het materiaal, want het is van ons allemaal.
- Ruim je eigen rommel op, want een nette school is top.
- Wij laten merken, hoe rustig we kunnen (samen) werken.
- Wandelen in de gang, dat weten wij al lang.
- Wanneer we samen spelen, zullen we samen delen.
- Word je door een ander gepest, tegen de juf of meester zeggen mag dan best.
- Heeft een ander kind verdriet, help hem dan als je het ziet.
- Wees netjes en beleefd, zodat je het goede voorbeeld geeft.
- Er is er maar één die praat, zodat luisteren beter gaat.

Toevoeging

Leerkrachten en kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling op de vastgestelde schoolregels maken. Dit noemen we de groepsregels.

Zowel groepsregels als schoolregels zijn zichtbaar in de klas/school opgehangen.

De schoolregels worden op een centrale plaats in de school opgehangen.

Wat doen we als er gesignaleerd wordt?

Als door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht het signaal van pesten gegeven wordt, doen wij het volgende:

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
- Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten? In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of maatschappelijk werk.

Hoe begeleiden we...

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).

- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, GGD of huisarts.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke postieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat 'meedoen' met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Adviezen aan...

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van de pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle leerlingen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.

- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Klachten

Klachtenregeling

Het kan natuurlijk altijd voorkomen dat u het met het een of ander, met betrekking tot uw kinderen, niet eens bent. U zult merken dat een goed gesprek met de leerkracht heel veel kan oplossen. Echter, mocht u niet tevreden zijn met de geboden oplossing, dan kunt u met uw probleem altijd terecht bij de directeur (dhr. Fons Neelen) of interne vertrouwenspersonen (Annemiek Paauwe of Miranda Langenberg). Zij kunnen u eventueel verwijzen naar de bestuursmanager, de heer Leo Soffers.

Elke school is verplicht om in het kader van de kwaliteitswet (1 augustus 1998) een klachtenregeling vast te stellen en in te voeren. Een onderdeel van de klachtenprocedure is het benoemen van een vertrouwenspersoon. De benoeming van een vertrouwenspersoon geeft ouders/verzorgers, leerlingen en andere aan de school verbonden personen de mogelijkheid om een klacht in te dienen over gedragingen, beslissingen of nalatigheid van het bevoegd gezag en allen, die binnen de school werkzaam zijn.

Stichting SOM heeft een overeenkomst met EDUX. De externe vertrouwenspersoon is Mw. drs. A.A.H.M. (Annette) de Koning-Meeùs.

Klachtenprocedure

De interne vertrouwenspersoon, Annemiek Paauwe of Miranda Langenberg, hoort in eerste instantie de klacht aan en kan dan, indien nodig, de persoon met de klacht doorverwijzen naar mevr. de Koning-Meeùs.

Mevr. de Koning-Meeùs neemt de klacht in behandeling en gaat te werk volgens het "Reglement Landelijke Klachtencommissie". Wij zijn aangesloten bij een algemeen aanvaarde klachtenregeling van de algemene besturenbond VOS/ABB te Woerden. Hierbij hoort een onafhankelijke klachtencommissie. Dit houdt in dat mevr. de Koning-Meeùs aanspreekpunt is bij klachten en dat zij:

- Door middel van bemiddeling naar een oplossing zoekt.
- Indien nodig de klager helpt bij de procedure.
- Bijstand kan verlenen bij het doen van aangifte bij politie of justitie.
- Aanwijzingen, zijnde geen concrete klachten ter kennis brengt van de directie of het bevoegd gezag.
- Gevraagd of ongevraagd advies geeft over de door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

De benoeming van de vertrouwenspersoon heeft plaats gevonden met instemming van de GMR.

De externe vertrouwenspersoon is:

Mw. drs. A.A.H.M. (Annette) de Koning-Meeùs
Stadionstraat 20 - 4815 NG Breda
Postbus 2086 - 4800 CB Breda
Tel: 06-10585367
E-mail: adekoning@edux.nl.

Met vragen over het onderwijs in het algemeen of de onderwijsinspectie in het bijzonder, kunt u ook terecht bij:

Inspectie van het onderwijs

www.onderwijsinspectie.nl

info@owinsp.nl

Vragen over het onderwijs: 0800-8051 (gratis)

Klachtmeldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld: meldpunt vertrouwensinspecteurs 0900-1113111 (lokaal tarief)

Leerkrachten en medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit Pestprotocol.

Bijbehorende documenten:

1. Calamiteitenformulier
2. Gedragsprotocol
3. Veiligheidsplan
4. Protocol time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen voor scholen
Stichting SOM

Dit protocol is goedgekeurd op:

_____ - _____ - _____

Directeur obs Parelmoer

_____

Personeelsgeleding Medezeggenschapsraad

_____

Oudergeleding Medezeggenschapsraad

_____

Bijlage 1

Calamiteitenformulier obs Parelmoer

Datum voorval:

Plaats:	☐ In de klas ☐ In de gang ☐ Op het plein ☐ Buiten het schoolterrein	☐ Anders:
Slachtoffer	Naam:	☐ Leerling groep: ____ ☐ Personeelslid ☐ Ouder ☐ Anders:
Betreft het	☐ Ongeval ☐ Verkeersongeval ☐ Agressie ☐ Vernieling ☐ Diefstal	☐ Anders:
Wie waren er bij betrokken?	1.	Aanvullende gegevens
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Beschrijving voorval		
Ondernomen actie		

Code Sociale veiligheid

Het volledige protocol is op school in te zien.

3. Pesten

Pesten op school is een ingewikkeld probleem. Het betekent dat scholen het onderwerp pesten en vooral het voorkomen daarvan serieus moeten aanpakken. Een eerste vereiste is, dat alle betrokkenen, leerkrachten, ouders en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en bereid zijn het pesten te voorkomen en/of te bestrijden. Om die reden heeft iedere school een pestprotocol, waarmee het probleem van het pestgedrag wordt aangepakt. Dit pestprotocol dient ook te gelden voor personeel onderling en voor ouders richting leerkrachten en leerlingen. Iedere school heeft een eigen pestprotocol, dat is afgestemd met de Medezeggenschapsraad, personeel en directie.

3.1 Inhoud protocol

In het pestprotocol staat het volgende beschreven:

- Hoe de school het pesten zoveel mogelijk probeert te voorkomen.
- Hoe de preventieve aanpak in de praktijk vorm wordt gegeven.
- Welke procedure wordt gevolgd bij pestgedrag en welke acties er volgen.
- Welke hulp wordt geboden aan het gepeste kind en de ouders, maar ook de hulp die gegeven wordt aan de pester en de ouders. En de aandacht aan de klas.
- De klachtenprocedure, indien de ouders niet tevreden zijn over de afhandeling.

3.2 Discriminatie

In iedere school komen personeelsleden, ouders en leerlingen in aanraking met collega's, ouders en leerlingen met een andere visie op levensovertuiging, een andere geaardheid, een andere huidskleur enz.

Het is aan iedereen om te zorgen voor een goed pedagogisch klimaat. Er is binnen een school geen ruimte voor discriminatie of racisme. Het beleid ter voorkoming van pestgedrag kan ook worden gebruikt om discriminatie en racisme te voorkomen.

Veiligheidsplan obs Parelmoer

Deel: pesten

Aanpak Pesten

1.1.1 Pesten of plagen

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de ene iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten is wel bedreigend. En het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd.

Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

1.1.2 Pesten op de basisschool

Pesten komt het meeste voor op school. Elke leerkracht zorgt er voor dat haar of zijn klas een veilige en prettige plek is. Belangrijk is daarbij het voorbeeld dat de leerkracht zelf geeft. Een leerkracht die de kinderen laat uitpraten, naar ze luistert, er niet bij voorbaat van uit gaat dat hij zelf gelijk heeft en die de leerlingen complimenten geeft, krijgt ongemerkt navolging: goed voorbeeld doet goed volgen. Ook is het belangrijk als de leerkracht een duidelijke houding heeft bij conflicten tussen de kinderen onderling. Om sociale vaardigheden te verwerven moeten de kinderen in eerste instantie proberen zelf hun onderlinge problemen op te lossen. De leerkracht laat dan merken dat zij/hij vertrouwen heeft in de kinderen. Als de kinderen er onderling niet uitkomen of als bepaalde kinderen het onderspit delven, moet de leerkracht de leerlingen helpen bij het zoeken van een oplossing. Ook moet zij/hij de signalen van gepeste kinderen kunnen herkennen en daar op reageren. Het is belangrijk dat de leerkracht de klas tot een eenheid smeedt. Dat kan bijvoorbeeld door het nabespreken van uitstapjes en projecten aan de hand van foto's en werkstukken. In klassengesprekken leert de leerkracht de kinderen om aandacht te hebben voor elkaar. Ook de sociale kanten van het samenleven in de klas, zoals ruzie maken, vriendjes zijn en jaloezie worden besproken.

Het eigenlijke voorkómen en bestrijden van pesten op school gebeurt dus door leerkracht in de klas.

1.1.3 Pesten signaleren

Er is een aantal tekenen waaraan gezien kan worden dat een kind mogelijk gepest wordt. Het kan zijn dat een kind:

- Niet meer naar school wil.
- Niets meer over school vertelt.
- Nooit andere kinderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd.
- Op school slechtere resultaten haalt dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt is of met kapotte spullen thuis komt.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn heeft.
- Blauwe plekken heeft op ongewone plaatsen.
- Niet wil gaan slapen, veel wakker wordt of nachtmerries heeft.
- Haar of zijn verjaardag niet wil vieren.
- Niet buiten wil spelen. Niet alleen een boodschap durft te doen.
- Niet meer naar de club of speeltuin wil gaan.
- Bepaalde kleren absoluut niet meer aan wil.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig is.

1.1.4 Pesten voorkomen

Adviezen aan ouders voor het voorkomen van pesten zijn o.a.:

- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen. Kinderen moeten al op jonge leeftijd nee durven zeggen als ze iets meemaken dat ze niet willen. Geef uw kinderen gelegenheid om in het gezin te oefenen. Moedig uw kinderen aan om tegen elkaar en tegen u te zeggen wat ze wel en niet willen. Leer ze samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Leer uw kinderen om hulp te vragen aan u, aan leerkrachten en aan anderen die ze vertrouwen. Laat thuis merken dat u zelf een vraag om hulp serieus neemt. Dat betekent niet dat u de problemen van uw kinderen moet oplossen, wel dat u ze daadwerkelijk steunt bij het vinden van eigen oplossingen.
- Geef uw kinderen de aandacht die ze nodig hebben. Laat merken dat u het belangrijk vindt om te weten wat ze doen en waar ze zijn, zonder ze voortdurend te controleren.
- Laat uw kinderen merken dat ze de moeite waard zijn. Natuurlijk krijgen kinderen ook wel eens kritiek, maar geef ze ook regelmatig een complimentje. Probeer conflicten binnen uw gezin op te lossen door er over te praten.
- Kinderen leren het meest van de voorbeelden die ze krijgen. Laat uw kinderen kennismaken met veel verschillende mensen, gewoonten, muziek, enz.. Als u zelf respect en waardering toont voor anderen, leren uw kinderen dat anderen niet 'eng' of 'raar' zijn.
- Grijp in als u merkt dat uw kinderen erg agressief zijn of als u merkt dat kinderen systematisch worden buitengesloten.
- Bemoei u zo min mogelijk met de keuze van vrienden en vriendinnen. Laat uw kinderen zelf beslissen met wie ze spelen en wie ze willen uitnodigen.

Bron : kinderen pesten kinderen

1.1.5 Hulp aan gepeste of pester

Op school is het pestprotocol aanwezig. Dit wordt ingezet bij vermoeden van een pestprobleem. De ouders worden betrokken bij de aanpak van het probleem.

1.1.6 Meer hulp en informatie

Kinderen die vragen hebben of die willen praten over hun zorgen en problemen kunnen bellen met:

- **De Kindertelefoon:** 0800 - 0432, gratis
Elke dag van 11.00 tot 21.00.
Internetsite: www.kindertelefoon.nl

- **Hulplijn Pestweb:** 030 – 285 66 17
Op schooldagen van 13.00 tot 15.00 uur kun je bellen, van 15.00 tot 17.00 uur kun je met iemand chatten.
Internetsite: www.pestweb.nl

Protocol time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen voor scholen – Stichting SOM

Inleiding

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling.

Er kunnen drie vormen van maatregelen genomen worden.

- time-out
- schorsing
- verwijdering

Time-out

Een time-out is een opvoedkundige maatregel (geen officieel instrument) waarbij een leerling voor korte duur wordt uitgesloten van het verblijf in de groep. Het kan bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de groep. Met korte duur wordt bedoeld 1 à 2 uur. Het is niet de bedoeling dat de leerling de toegang tot de school wordt ontzegd.

Bij een time-out gelden de volgende voorwaarden:

Stappen	Acties / wat te doen (regelen) bij een time-out	Door wie
1.	In geval van een time-out wordt de leerling voor korte duur (1 à 2 uur) uitgesloten van het verblijf in de groep. De leerkracht stelt de directeur op de hoogte van de genomen maatregel.	Leerkracht
2.	De ouders/verzorgers worden van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.	Leerkracht
3.	Voor ieder incident dat zich opnieuw voordoet, kan een nieuwe time-out maatregel opgelegd worden. Na een time-out kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. Zie verder bij 'Schorsing'.	Leerkracht Directeur
4.	De ouders/verzorgers kunnen indien gewenst uitgenodigd worden op school voor een gesprek. Hierbij is de leerkracht en een directielid van de school aanwezig.	Leerkracht Directielid
5.	Van het incident en het gesprek met de ouders (indien gevoerd) wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerling dossier opgeslagen. Let wel, een time-out is geen strafmaatregel maar een opvoedkundige maatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.	Leerkracht Directielid

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het uitzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zeer ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.

In geval van schorsing wordt de leerling voor maximaal 1 week de toegang tot de school ontzegd.

De Wet op het primair onderwijs (WPO) is hierbij van toepassing.

Bij een schorsing gelden de volgende voorwaarden:

Stappen	Acties / wat te doen (regelen) bij schorsing	Door wie
1.	Voorafgaand aan een schorsing wordt het bevoegd gezag in kennis gesteld van het incident. Over schorsing bij wijze van ordemaatregel beslist het bevoegd gezag.	Directeur Bevoegd gezag
2.	De directeur voert overleg met de Onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar.	Directeur
3.	Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de schorsing gemotiveerd op de hoogte gebracht. (zie noot 1). Dit gebeurt tevens schriftelijk.	Directeur
4.	Gedurende de schorsing worden voor zover mogelijk maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. (zie noot 2)	Leerkracht
5.	De schorsing bedraagt maximaal 1 week (zie noot 3). Wanneer de schorsing langer dan één dag duurt, dient ook de Inspectie van het Onderwijs schriftelijk en met opgave van redenen geïnformeerd te worden (via een formulier dat te vinden is in het schooldossier (ISD)).	Directeur
6.	De ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen. Soms is er een dringende noodzakelijkheid om een leerling direct te schorsen. In dat geval kan dan eerst het schorsingsbesluit genomen worden en het gesprek met de ouders gedurende de schorsingsperiode plaatsvinden.	Directeur Leerkracht
7.	Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerling dossier opgeslagen.	Directeur Ouders
8.	De directeur stelt een schorsingsbesluit* op. In het schorsingsbesluit moeten de redenen van schorsing, de ingangsdatum en de duur van de schorsing aangeven worden. Tevens wordt benoemd dat ouders, als zij het niet eens zijn met de inhoud van het schorsingsbesluit, binnen zes weken na dagtekening van het besluit, een bezwaarschrift kunnen indienen. (*er is een modelbrief beschikbaar)	Directeur
9.	Het schorsingsbesluit wordt ter kennisgeving verstuurd aan: Het bevoegd gezag (tevens ook het gespreksverslag) Ambtenaar leerplichtzaken	Directeur

	Onderwijsinspectie	
10.	Ouders hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na verzending van het schorsingsbesluit bezwaar aan te tekenen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt binnen een termijn van zes weken, nadat de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken, een beslissing op het bezwaarschrift. Als het bevoegd gezag vasthoudt aan haar beslissing kunnen de ouders ook naar de bestuursrechter stappen.	Bevoegd gezag

Verwijdering

Er bestaan voor het bevoegd gezag twee gronden om een leerling te verwijderen (zie brochure 'Toelating en verwijdering in het primair onderwijs' van VOSABB):
de school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling voldoen;
er is sprake van ernstig wangedrag van een leerling of de ouders.
De Wet op het primair onderwijs (WPO) is hierbij van toepassing.

Bij verwijdering gelden de volgende voorwaarden:

Stappen	Acties / wat te doen (regelen) bij verwijdering	Door wie
1.	Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag. (zie noot 4)	Bevoegd gezag
2.	Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Tevens kan de mening van de Inspectie van het Onderwijs gevraagd worden. De gesprekken worden vastgelegd in een verslag.	Bevoegd gezag
3.	De ouders worden schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van het bevoegd gezag om over te gaan tot verwijdering. In de uitnodiging worden de reden en het doel van het gesprek aangegeven, en de verdere procedure beschreven.	Bevoegd gezag
4.	Van het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend.	Bevoegd gezag Ouders
5.	Vormt het gesprek met ouders geen aanleiding om van het voornemen tot verwijdering af te zien, dan wordt dit schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het gesprek, aan de ouders (en evt. het personeel) bericht.	Bevoegd gezag
5.	Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen (resultaatverplichting).	Bevoegd gezag
6.	Indien er een school is gevonden die bereid is om de leerling op te nemen, gaat het bevoegd gezag over tot het definitieve verwijderingsbesluit. In het definitieve verwijderingsbesluit geeft het bevoegd gezag gemotiveerd aan wat de grond is voor verwijdering. In het besluit wordt een afweging gemaakt tussen het belang van de school en het belang van het kind. In het besluit moet tevens staan welke school bereid is om de	Bevoegd gezag

	leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is. Ouders worden in het verwijderingsbesluit gewezen op de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen bij het bevoegd gezag.	
7.	Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over een bezwaarschrift.	Bevoegd gezag Ouders
8.	Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Indien door ouders tevens een bezwaarschrift is ingediend bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs, dient het bevoegd gezag eerst het oordeel van de commissie af te wachten (10 weken).(zie noot 5 en 6). Ouders die ervoor kiezen een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie dienen binnen 6 weken een verzoekschrift in te dienen.	Bevoegd gezag

Noot 1: Als veiligheid voorop staat moet een schorsing niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Als de ouders werkelijk niet te bereiken zijn, volgt verwijdering uit de klas en wordt opvang elders in de school gerealiseerd. Dit onder verantwoordelijkheid van de directie.

Noot 2: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (huis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren. Deze maatregel wordt in onderling overleg tussen betrokken leerkracht en directie genomen.

Noot 3: Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is. Zij mag geen verkapte verwijdering worden. De termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

Noot 4: Of een leerling van een school mag worden verwijderd, moet per geval worden beoordeeld. De rechter heeft hierbij het laatste woord.

Noot 5: Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de school de leerling niet toe te laten. Als ouders toch willen dat hun kind wordt toegelaten, kunnen de ouders om een voorlopige voorziening vragen bij de bestuursrechter.

Noot 6: Er is een onafhankelijke commissie ingericht waarbij iedere school op grond van de wet is aangesloten. Deze commissie heet de Geschillencommissie Passend Onderwijs en ressorteert onder de Stichting Onderwijsgeschillen (www.onderwijsgeschillen.nl). Deze commissie brengt op verzoek van ouders binnen 10 weken een oordeel uit over de beslissing tot verwijdering. Aan deze commissie kunnen, naast geschillen over verwijdering, ook geschillen over (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de vaststelling en bijstelling van het ontwikkelingsperspectief van een leerling worden voorgelegd. Wanneer de ouders ook bij het schoolbestuur bezwaar hebben gemaakt tegen de verwijdering, dient het schoolbestuur het oordeel van de commissie af te wachten

voordat er op het bezwaar beslist wordt. Het oordeel van de commissie is niet bindend. Het schoolbestuur moet zowel aan de ouders als aan de commissie aangeven wat het met het oordeel van de commissie doet. Als het schoolbestuur van het oordeel afwijkt, moet de reden van die afwijking in de beslissing vermeld worden. Vervolgens kunnen ouders zich tot de rechter wenden. Voor het openbaar onderwijs is dat de bestuursrechter. Er kan een spoedprocedure worden gestart om verwijdering (voorlopig) te voorkomen. De laatste optie die ouders hebben is een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij de verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert op grond van een handicap of chronische ziekte. De uitspraken van dit College zijn niet bindend maar worden meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.